

Valtuutetun valtuustoaloite

Aloitteen tekijä (valtuutetun nimi / valtuustoryhmä)

Tuula Ala-Aho

Aloitteen päivämäärä

14.9.2026

Aloitteen aihe

Valtuustoaloite lasten palveluihin kohdistuvien säästöjen perumise

Aloitteen teksti

Valtuustoaloite lasten palveluihin kohdistuvien säästöjen perumisesta ja lastenhoitoavun lisäämisestä

Järjestämissuunnitelmaluonnoksen mukaan lasten palveluiden rakennemuutoksilla tavoitellaan säästöjä yhdistämällä palveluita ja vähentämällä päällekkäisyyksiä. Lasten palveluille asetettu säästötavoite on yli 3 miljoonaa euroa, mikä merkitsee arviolta 20-25 henkilötyövuoden vähennystä. Tavoite vaikuttaa alkataulu huomioiden erittäin kunnianhimoiselta.

Samaan aikaan lastensuojelun, perhetyön sekä lasten ja nuorten mielenterveyspalveluiden tarve on kasvanut lähes kaikkialla Suomessa. Myös Terveystieteiden tutkimuskeskus (THL) mukaan mielenterveyspalvelujen käyttö ja tarve ovat lisääntyneet viime vuosina, ja lasten sekä nuorten mielenterveysperusteiset käynnit ovat kasvaneet merkittävästi. Lisäksi THL on nostonut esiin huolen siitä, että lasten ja perheiden kasautuneen tuen tarpeet tunnustetaan usein liian myöhään ja, että varhainen tuki on keskeinen keino ehkäistä raskaampien palvelujen tarvetta.

THL:n mukaan varhaiseen tukeen panostaminen hillitsee lastensuojelun tarvetta ja kustannuksia. Matalan kynnyksen palvelut, kotiin vietävä tuki sekä lasten ja perheiden oikea-aikainen auttaminen ovat sekä inhimillisesti että taloudellisesti perusteltuja, sillä korjaavat palvelut ovat aina ennaltaehkäiseviä palveluja kalliimpia.

Tämän vuoksi järjestämissuunnitelmassa esitetyt säästöt voivat pahimmillaan heikentää lasten, nuorten ja perheiden palveluiden saatavuutta sekä viivästyttää vaikuttavan tuen ja hoidon saamista. Riskinä on, että palveluiden oikea-aikainen järjestäminen vaikeutuu ja ongelmat pääsevät kasvamaan ennen avun saamista.

Erityisen huolestuttavaa on, että lasten, nuorten ja perheiden palveluissa ei ole tarjolla riittävästi lastenhoitoapua tilanteisiin, joissa perheen vanhempi tai huoltaja sairastuu pitkäaikaisesti ja tarvitsee tukea arjen sujumiseen. Juuri tällaisissa tilanteissa lastenhoitoapu olisi vaikuttavaa ennaltaehkäisevää työtä, jolla voidaan tukea perheen toimintakykyä sekä ehkäistä ongelmien pitkittymistä ja raskaampien palveluiden tarvetta.

Tutkimusten ja kansallisten selvitysten mukaan kotiin vietävät palvelut, varhainen tuki sekä matalan kynnyksen apu ovat hyödyllisiä lapsiperheille, mutta niitä ei nykyisellään ole tarjolla riittävästi. Valtioneuvoston vuonna 2024 julkaistun selvityksen mukaan erityisesti lapsiperheiden kotiin annettavia palveluja tulisi vahvistaa, sillä varhaisen tuen palvelut eivät vielä vastaa perheiden tarpeisiin riittävällä tavalla.

Tukiperheitä ei myöskään ole aina saatavilla riittävästi. Ei ole tarkoituksenmukaista, että perheet joutuvat tilanteissa, joissa kyse on ensisijaisesti tilapäisen avun tarpeesta, hakeutumaan tai ajautumaan raskaampien lastensuojelutoimenpiteiden piiriin saadakseen välttämätöntä tukea arkeen.

Esitän, että

- lasten palveluihin suunnitellut säästöt poistetaan järjestämissuunnitelmaluonnoksesta
- lasten, nuorten ja perheiden palveluiden resursseja vahvistetaan turvaamaan palveluiden oikea-aikainen saatavuus
- palveluvalikoimaan lisätään mahdollisuus hakea lastenhoitoapua terveydellisten syiden perusteella tilanteissa, joissa vanhemman tai huoltajan sairaus olennaisesti heikentää perheen arjen toimintakykyä.

Näin voidaan vahvistaa ennaltaehkäisevää työtä, tukea lapsiperheitä oikea-aikaisesti sekä vähentää raskaampien ja kalliimpien palveluiden tarvetta pitkällä aikavälillä.

Vastine valtuustoaloitteeseen

Lausunto/vastine aloitteeseen

Päiväys

Lausunnon antaja/virka-asema

Liitteet

Tallenna

Tyhjennä